



Barcelona Demà

Compromís
Metropolità 2030



Pla Estratègic
Metropolità
de Barcelona

Un pla per a la ciutat real: la metròpoli dels 5 milions

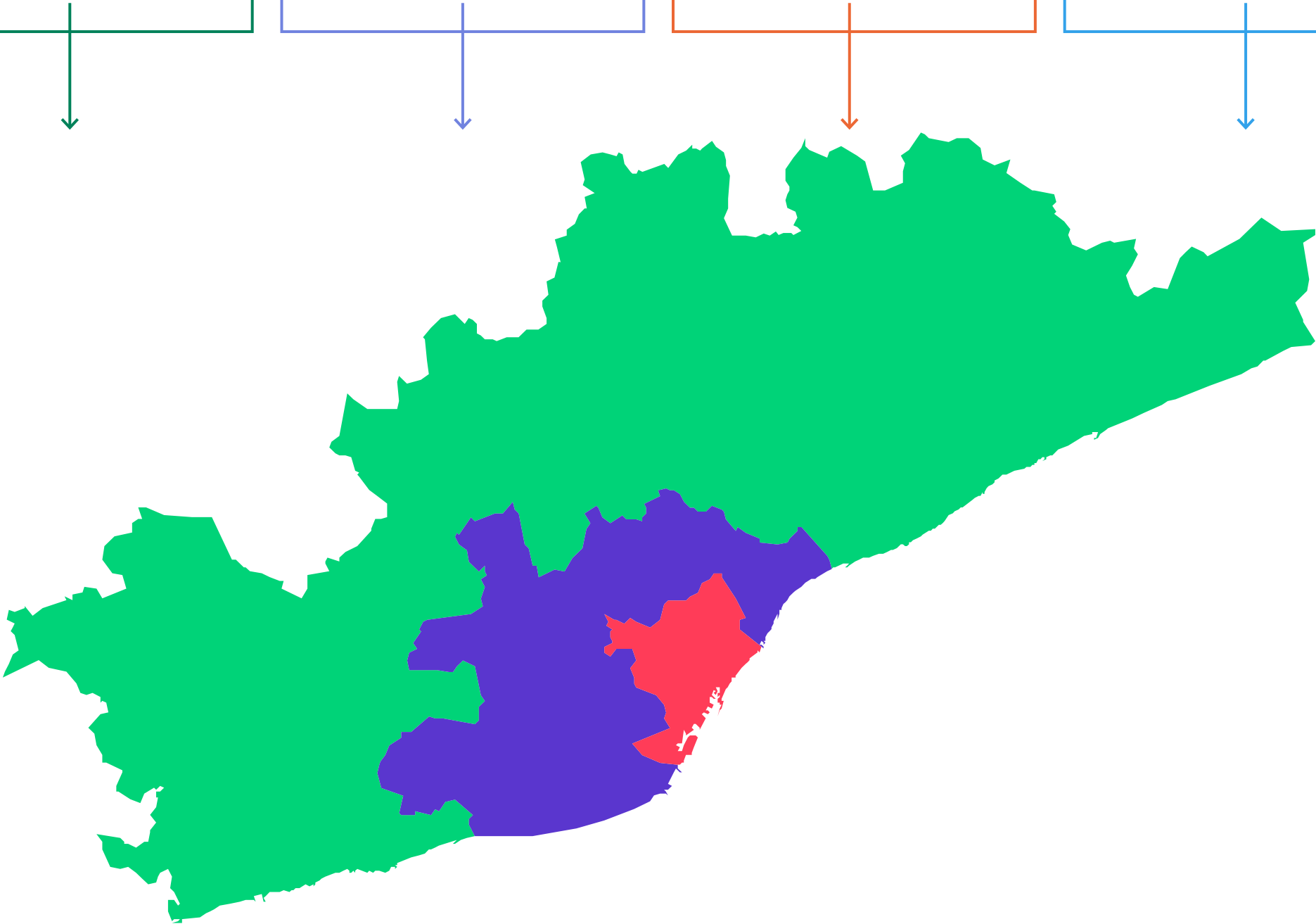
Què és “Barcelona Demà. Compromís Metropolità 2030”?

“Barcelona Demà” és el procés d’elaboració del “Compromís Metropolità 2030”, el primer pla estratègic per a la metròpoli real: la metròpoli dels 5 milions.

Què pretén?

Fer front als grans reptes urbans del segle XXI per definir una **GRAN METRÒPOLI**:

Mirades/pilars fonamentals



Metròpoli Multinivell
amb una governança eficient, que es projecti des de l'escala dels barris establint mecanismes flexibles de col·laboració entre els diferents nivells de govern.

Metròpoli Oberta
amb una excel·lent projecció exterior. Una metròpoli mediterrània, europea i global que creï xarxa i doni resposta als reptes comuns.

Mirades/eixos transversals

La novetat?

Per primera vegada l'escala és la **regió metropolitana de Barcelona (RMB)**. Aquest procés, Barcelona Demà, i el Compromís Metropolità 2030 que se'n derivarà, integren una mirada territorial per garantir que les necessitats i les aspiracions de tota l'RMB s'hi vegin reflectides.

Quin territori inclou?

L'RMB comprèn 7 comarques: Barcelonès, Baix Llobregat, Maresme, Garraf, Alt Penedès, Vallès Occidental i Vallès Oriental, 160 municipis i 5.151.263 habitants (2019). Aquest serà, doncs, el territori objecte de les principals reflexions i d'on provindrà el gruix dels actors participants en el procés Barcelona Demà.

Per què en clau regió metropolitana?

És clau per fer front als principals reptes que es presenten en un context d'emergència climàtica i del món post-pandèmia. A la crisi sanitària caldrà

anar-hi sumant també els efectes d'una greu crisi econòmica i social d'imprevisibles conseqüències. En les darreres setmanes, s'han activat tots els mecanismes possibles per reduir els impactes negatius derivats de la COVID-19 i l'obligat confinament. El paper dels ajuntaments ha estat i és, una vegada més, molt important en aquests moments. Però els reptes de futur als que ens enfrontem, molts d'ells ja existents abans de la pandèmia, són de tal magnitud que requereixen, més que mai, comptar amb **espais de col·laboració que proporcionin un full de ruta compartit en l'escala de la ciutat real**.

L'associació **Pla Estratègic Metropolità de Barcelona**, que depèn orgànicament de l'AMB, és en aquest moment l'espai on podem conjugar la implicació del conjunt de la societat metropolitana amb l'abast territorial adequat **per pensar el futur de manera compartida**.

Per què cal planificar en clau RMB a llarg termini?

Hi ha almenys 4 grans marcs metropolitans a treballar estratègicament en clau RMB:

1. **Infraestructura ambiental i saludable** (vinculada a l'emergència climàtica, espais naturals, corredors biològics, qualitat de l'aire, alimentació saludable) que es concreten en coordinar estratègies en temes com:
 - a. Grans infraestructures de mobilitat
 - b. Zona de baixes emissions
 - c. Pulmó Collserola-Garraf-Serra Marina-Corredor
 - d. Delta/platges
 - e. Espais agraris
 - f. Barcelona, capital mundial de l'alimentació sostenible el 2021
2. **Dret a l'habitatge**, enfortint la coordinació en l'increment de l'oferta d'habitatge assequible i la lluita contra el sensellarisme.

3. **Transport públic i mobilitat sostenible:**
 - a. Posada en marxa de la T-Mobilitat
 - b. Inversions en Rodalies
 - c. Extensió dels carrils bici
 - d. Pla Vallès
 - e. Alternatives de peatge-vinyeta
4. **Industrialització, ocupació, recerca, innovació**
 - a. Reconversió sector automòbil
 - b. Pool universitari
 - c. Turisme sostenible

Per què cal fer-ho des del PEMB?

Actualment l'RMB no compta amb cap ens de govern per impulsar i coordinar polítiques al conjunt del seu territori. El PEMB pot exercir el paper de complement transitori de les administracions en aquesta funció de coordinació, ja que les aplega a totes elles i als principals actors econòmics i socials metropolitans. Del PEMB, doncs, poden sortir acords i propostes que, sense ser directament vinculants, ajudin a la presa de decisions en els espais on correspongui.

Per què ara és el moment de fer el salt a l'RMB?

La planificació estratègica a Barcelona es va fer d'àmbit de ciutat als anys 90 i va fer el salt a l'àrea metropolitana l'any 2000. **20 anys després correspon fer un nou salt a la ciutat real, la de les relacions quotidianes: la metròpoli dels 5 milions.**

Ara és un bon moment perquè:

- a) Fa 10 anys de la llei que va crear l'AMB.
- b) Fa 10 anys del Pla Territorial Metropolità i estava prevista la seva revisió.
- c) Qüestions que han esclatat ara com l'emergència climàtica, la crisi de l'habitatge o el futur de la indústria s'han de tractar a aquesta escala.

Aquesta ciutat real és viva i canviant, **de geometria variable**; no es pot contenir permanentment ens uns límits administratius. Per això, cal una governança prou flexible com per tractar determinades temàtiques amb una mirada més àmplia. Això vol dir que no estem parlant del

mateix territori si treballen la mobilitat o l'alimentació, per exemple. Per tant, més que una nova "frontera administrativa", cal tenir instruments flexibles de governança que permetin tractar cada tema en la seva dimensió adequada, i el PEMB és un d'ells.

Per això, l'associació incorporarà a la seva Comissió Territorial els municipis que en el seu moment van configurar l'associació [Arc Metropolità](#) per defensar interessos comuns davant de la Generalitat i altres administracions a l'inici d'aquest segle i que incloïa Mataró, Granollers, Mollet del Vallès, Sabadell, Terrassa, Martorell, Vilafranca del Penedès i Vilanova i la Geltrú, i hi suma Rubí, com a municipi major de 50.000 habitants que és clau en l'espai frontissa entre l'AMB i el Vallès. La resta de municipis i territoris de l'RMB comptaran amb altres vies de participació en el procés.

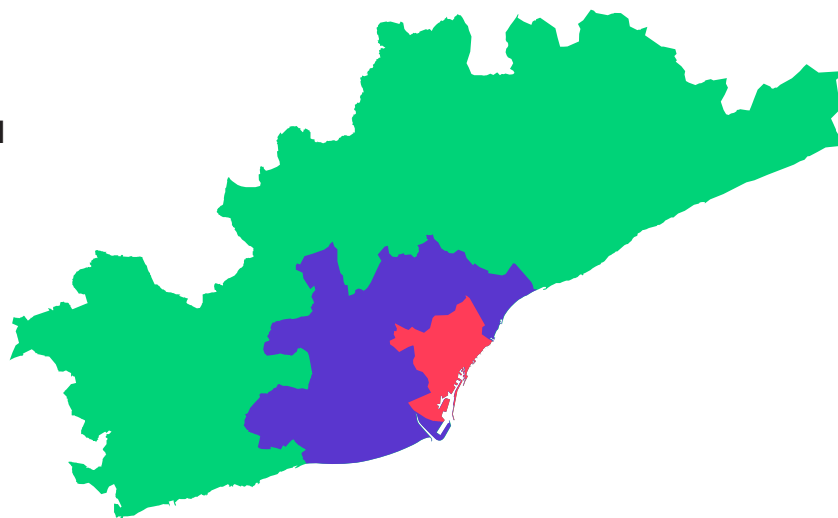


Principis

Des del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona establim cinc principis que seran la guia per a l'acció i donaran coherència als projectes i actuacions per treballar amb visió estratègica.

Metròpoli dels 5 milions

De la mateixa manera que l'any 2000 es va fer el salt de la ciutat al que avui és l'AMB, en la nova estratègia incorporem el conjunt de territori metropolità, la ciutat real: la metròpoli dels 5 milions, la regió metropolitana de Barcelona (RMB).



Reducció de les desigualtats

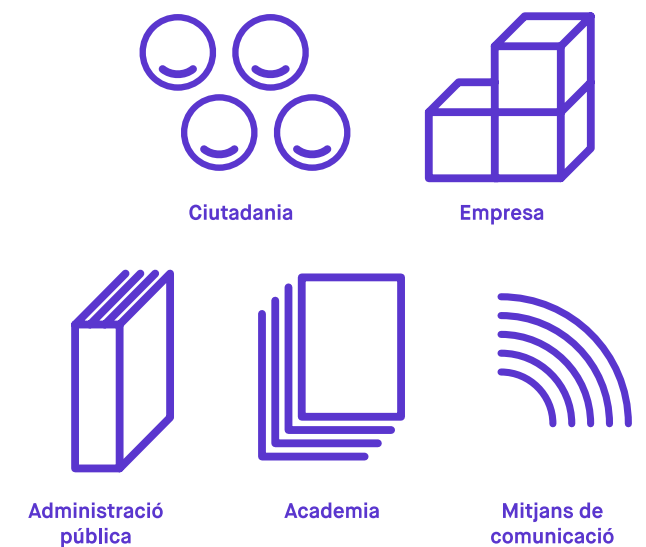
Adoptem com a **objectiu central la reducció de les desigualtats i de la segregació urbana, en un context d'emergència climàtica**. En aquest sentit, el marc que proporciona l'[Agenda 2030 de Nacions Unides amb els seus 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible](#) és una referència clau per al Compromís Metropolità 2030.



Quíntuple hèlix

Apostem per l'enriquiment del procés amb la incorporació de l'esquema conegut com a "quàdruple hèlix": **administració pública, acadèmia/recerca, sector privat i ciutadania**, al qual hi afegim una cinquena dimensió, la dels **mitjans de comunicació**, com aliats imprescindibles per fer pedagogia sobre el fet metropolità i arribar de manera més informada i comprensible a tots els actors.

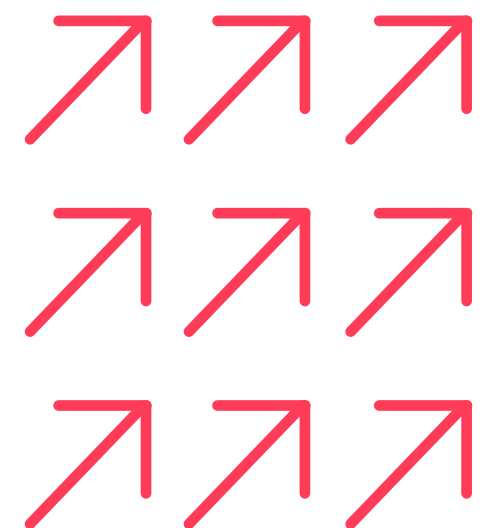
L'objectiu? Entendre, atendre i incorporar diferents mirades sobre el desenvolupament metropolità, i que pot aportar una àmplia diversitat de visions, coneixements i interessos.



Proactivitat i positivisme

Més enllà de la definició d'estratègies, el Compromís Metropolità 2030 estarà format per un conjunt de missions que fixaran objectius ambiciosos i transformadors, però també clars i mesurables, a assolir en l'horitzó temporal del 2030.

Per fer-ho, ens dotem d'un equip format en **tècniques de facilitació de processos de treball, de mediació i d'incubació de projectes** i serà la manera d'avançar al llarg de tot el procés.



Treball: 100 % col·laboratiu i inclusiu

Les organitzacions que formen el PEMB seran les protagonistes del desplegament de l'estratègia i les missions, així com totes aquelles amb les quals s'estableixin aliances per aportar coneixement, energies i capacitat transformadora. També la ciutadania i espais com els laboratoris ciutadans, les plataformes de ciència ciutadana o els ateneus de fabricació són claus a l'hora d'implicar la societat en el canvi.

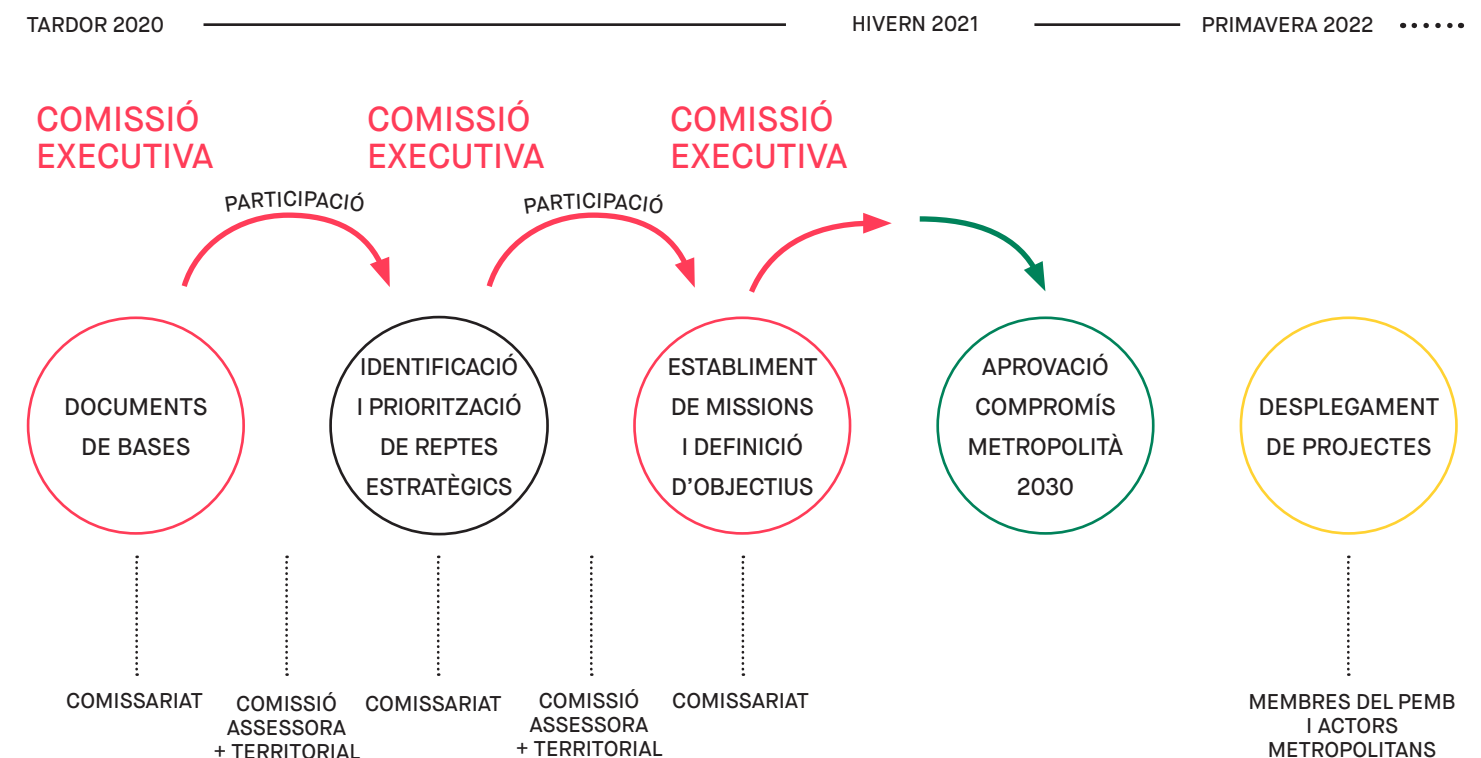
La transició cap a la metròpoli del futur que volem només es podrà fer sobre la base d'un ferm #CompromísMetropolità de totes les organitzacions implicades en el procés "Barcelona Demà".



Fases i metodologia

Plantegem el procés per a l'elaboració del projecte "Barcelona Demà. Compromís Metropolità 2030" en diferents fases sota la supervisió dels òrgans de govern del PEMB fins arribar a la presentació i aprovació final d'un conjunt de **missions col·lectives** per part del Consell General.

Proposem una **metodologia molt basada en el learning by doing per les primeres fases de treball** (fins a l'elaboració del document de bases), i **una segona fase de participació i d'implicació amb agents del PEMB**, així com externs, on aplicar metodologies de facilitació, prototipat, incubació i, sobretot, escolta activa (fase que incorpora els diferents processos de debat, fins a l'edició del document final).



Una vegada aprovat el Compromís Metropolità 2030, els òrgans de govern del PEMB seran els encarregats de vetllar pel compliment de les missions que se'n derivaran.

Comissariat

Seguint el principi fonamental de col·laboració en que es basa l'elaboració del nou Compromís Metropolità 2030, es preveuen diferents òrgans i moments de participació. **Un d'aquests és el Comissariat.** Tindrà tres missions fonamentals:

- Donar suport a l'equip tècnic de l'oficina de coordinació del PEMB en l'elaboració del nou pla estratègic Compromís metropolità 2030 i presentar els documents davant els òrgans de govern
- Detectar i generar l'ecosistema d'actors i agents clau al voltant de cadascuna de les mirades a la metròpoli (resilient, pròspera, cohesionada, intel·ligent, oberta i multinivell)
- Esdevenir un referent i altaveu del procés Barcelona Demà. Compromís Metropolità 2030 durant el seu desenvolupament

Coordinació del comissariat



Marc Garcia

Enginyer de Camins, Canals i Ports i doctor en Ciències del Mar per la Universitat Politècnica de Catalunya. Del 1991 al 2000 va treballar com a catedràtic d'escola universitària a l'Escola d'Enginyers de Camins de la Universitat Politècnica de Catalunya. Entre el 2001 i el 2004 va exercir de sotsdirector general de Planificació i Projectes de Transports de la Generalitat de Catalunya. Entre el 2005 i el 2014 va treballar com a director tècnic a l'Autoritat del Transport Metropolità de Barcelona. I del 2014 al 2019 va ser director de l'Oficina Estratègica del Pla del Delta del Llobregat a l'Ajuntament de Barcelona (des d'octubre de 2018 en endavant, anomenada Oficina Estratègica de l'àmbit litoral).

Metròpoli resilient



Anna Pérez Català

Ambientòloga especialitzada en canvi climàtic i desenvolupament internacional. Ha treballat per a administracions, organitzacions socials i ONG en temes relacionats amb l'energia i el canvi climàtic. Va ser codirectora de Climate Tracker, una xarxa internacional de periodistes que es dedica a millorar la comunicació de la crisi climàtica, tant al sud com al nord global. Apassionada de la política climàtica, ha assistit a més d'una desena de sessions de negociació de la Convenció Marc sobre el Canvi Climàtic, i forma part de diversos moviments que treballen per la justícia climàtica. Col·labora amb mitjans de comunicació com ara TV3 i, recentment, amb el programa *Planta Baixa*.



Andreu Ulled

Doctor enginyer de camins, canals i ports per la Universitat Politècnica de Catalunya, màster en Urbanisme per l'Escola d'Arquitectura de la Universitat de Harvard i màster en Filosofia Política i Ètica per la Universidad Nacional de Educación a Distancia. Soci-director general de MCRIT. Expert en planificació estratègica i estudis d'avaluació d'inversions i polítiques públiques. Com a consultor, ha treballat per a institucions locals i internacionals (sobretot a Europa i Llatinoamèrica), i per a empreses gestores d'infraestructures i concessionàries de serveis públics participant en la redacció de plans estratègics, territorials, d'infraestructures, urbanístics, de mobilitat i d'energia. Des del 2002, codirigeix el curs de projectes d'inversió Anàlisi de projectes d'interès públic, dels col·legis professionals d'Enginyers de Camins, d'Economistes de Catalunya i de l'Advocacia de Barcelona. És president de la Comissió d'Urbanisme del Col·legi d'Enginyers de Camins i membre de la Comissió d'Urbanisme de Barcelona. Autor de llibres de reflexió urbana com ara *Barcelona pròxima: construir, habitar, pensar les ciutats* (2019), *La ciutat infinita* (2007) i *Noves Barcelones* (2004).

Metròpoli pròspera



Pilar Conesa

És fundadora i directora d'Anteverti, empresa de consultoria en la innovació i adaptació a nous entorns. També és la comissària de l'Smart Cities Expo World Congress. Anteriorment, va ser CIO de l'Ajuntament de Barcelona i directora general del Sector Públic i Sanitat a T-Systems Iberia. És membre de diversos Consells, com el Digital Future Society i el Consell Empresarial de BITHabitat, del qual és la presidenta. Forma part de jurats internacionals com ara el Reinventer Paris, els World Smart City Awards o els Prix de l'innovation urbaine-Le Monde Cities. És membre del Consell General del Consorci del MACBA.



Elena Costas

Doctora en Economia per la Universitat de Barcelona i màster per la University College London. Les seves àrees d'investigació són l'economia política i la governança. Editora del blog Politikon. Sòcia de KSNET, empresa especialitzada en la transferència de coneixement i l'avaluació de polítiques públiques. Ha treballat com a investigadora a la Universitat Autònoma de Barcelona i a l'Oficina d'Avaluació i Supervisió del Banc Interamericà de Desenvolupament, i com analista de polítiques a l'Organització per la Cooperació i el Desenvolupament Econòmics. Col·labora amb diversos mitjans de comunicació.

Metròpoli cohesionada



Teresa Bermúdez

Llicenciada en Psicologia per la Universitat Oberta de Catalunya; diplomada en infermeria per la Universitat Ramon Llull; màster en Trastorn mental greu: de la integració de models a la combinació de psicoteràpia i psicofàrmacs per la Universitat de Barcelona; diplomada en Salut comunitària en països en vies de desenvolupament per la Universitat Autònoma de Barcelona, i postgraduada en Infermeria i VIH/SIDA: una visió global i humanista. Ha treballat a Càritas Diocesana de Barcelona com a tècnica del departament de Programes i equipaments en l'àmbit Sense Llar i Habitatge (2007-2019) i actualment és la coordinadora del programa d'habitatge de Sant Joan de Déu Serveis Socials (projectes Llars i Insula). Ha publicat nombrosos articles i estudis sobre qüestions d'habitatge social.



Benet Fusté

Sociòleg de formació, té un postgrau en Polítiques Socials i Comunitàries, i un màster de Treball i Política Social. Treballa a la Diputació de Barcelona, amb un peu als serveis socials i l'altre a les polítiques d'habitatge. Li interessa l'avaluació de polítiques públiques i les relacions entre urbanisme i cohesió social, i ha format part dels blogs sobre polítiques públiques Cercle Gerrymandering i La Llei d'Engel. Entre el 2015 i el 2019 va ser regidor de Projectes estratègics, Fiscalitat i Habitatge a l'Ajuntament de Cardedeu (Vallès Oriental).

Metròpoli intel·ligent



Jordi Amat

Doctor en Filologia Hispànica per la Universitat de Barcelona. Ha centrat la seva investigació en la construcció i reconstrucció de les cultures democràtiques a la Catalunya i l'Espanya del segle xx. Autor de biografies i assaigs guardonats per alguns dels principals premis literaris concedits a obres de no ficció, tant en català com en castellà. Editor de l'espai de pensament El Món de Demà i col·laborador en diversos mitjans: des del 2009 és crític al Cultura/Si, des del 2014, opinador al diari La Vanguardia. És membre de grups de recerca en humanitats i de la Junta del Cercle d'Economia.



Elsa Velasco

Graduada en Ciències Biomèdiques a la Universitat de Barcelona, també va estudiar el màster en Comunicació Científica, Mèdica i Ambiental a la Universitat Pompeu Fabra, i il·lustració a l'Escola Joso. Actualment treballa com a periodista freelance especialitzada en ciència per a mitjans com La Vanguardia i clients corporatius, i com a il·lustradora freelance per a editorials de ficció, grups de recerca i premsa.

Metròpoli multinivell



Joan Campreciós

Llicenciat en Ciències Econòmiques per la Universitat de Barcelona. Coordinador adjunt del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona (1988-2013). Director del Servei de Promoció Econòmica Local de la Diputació de Barcelona (1996-2004). Economista del Gabinet Tècnic de la Diputació de Barcelona (1981-1987). Ha estat professor del Departament d'Economia Política, Hisenda Pública i Dret Financer de la Facultat de Ciències Econòmiques de la Universitat de Barcelona i del màster de Gestió Pública Avançada de la mateixa universitat (2009-2015), i professor d'Economia Política a ESADE (1974-1976). Des del 2014 és assessor de l'Associació Àmbit B30.



Mariona Tomàs

Professora de Ciència Política i membre del Grup de Recerca d'Estudis Locals de la Universitat de Barcelona, és experta en governança metropolitana i polítiques urbanes. Doctora en Estudis Urbans per l'Université du Québec, va obtenir el premi extraordinari i la Medalla Acadèmica d'Or de la Governadora General del Canadà. El seu llibre *Penser Métropolitain? La bataille politique du Grand Montréal* va guanyar el primer premi del llibre polític de la Presidència del Parlament del Quebec el 2013. Membre del Consell Assessor del Programa de Ciutats Globals del CIDOB, col·labora amb diversos mitjans de comunicació. La seva darrera recerca analitza la participació ciutadana a escala metropolitana.

Metròpoli oberta



Mireia Belil

Geògrafa (Universitat Autònoma de Barcelona i University of California, Berkeley) especialitzada en temes de desenvolupament i política urbana, especialment en definició d'estratègies territorials i socials, i de política internacional. Directora de Bora Kasi. Treballa regularment com a investigadora i consultora per a organismes internacionals i altres ciutats del món. Va dirigir els diàlegs del Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004 i, del 2005 al 2017, va ser la directora general de la Fundació Fòrum de les Cultures, i impulsora dels fòrums a Monterrey, Valparaíso i Nàpols. Està vinculada a diverses xarxes de coneixement i intercanvi. Autora de *Ciudades, una ecuación imposible* i nombroses publicacions relacionades amb el fet urbà.



Alexis Roig

Director general de SciTech DiploHub, professor de Polítiques d'Innovació i Emprenedoria a la University of Shanghai for Science and Technology, investigador associat del CIDOB i assessor governamental de Diplomàcia Científica per als ministeris d'Afers Exteriors, Ciència i Recerca de diversos països asiàtics i europeus. Actualment forma part del consell general de nombrosos think tanks en diplomàcia pública i polítiques d'innovació: és president del Catalan Institute of China, membre del consell editorial de la publicació *El Món de Demà*, membre del Consell de la Catalunya Exterior de la Generalitat de Catalunya, membre del consell assessor Digital Future Society del Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital, i membre de la Comissió d'Espai i Aeronàutica de la Cambra de Comerç de Barcelona.

#CompromísMetropolità

Tota la informació a:

<https://pemb.cat/ca/barcelona-dema>



Pla Estratègic
Metropolità
de Barcelona